

“బాబాయ్” నెమ్మదిగా చలవవలసింది

శ్రీశైల కథ...

నన్నటి గొంతు విన్నది. చలవతి ముందుకు మానేడు. హాలులో ఊజీచెయిర్లో కూర్చుని పేపరు చదువుకుంటున్నాడు. తలుపువలన పచ్చని చిన్న పాదాల కనిపించాయి. వెనక్కు చూసేడు. రాజేశ్వరి పెరట్లో తులసి పూజ చేసుకుంటోంది. పిల్లలంతా ఎక్కడున్నారో అజలేదు. రాజేశ్వరి పూజలో కూర్చుందంటే అర్థగంటదాకా లేవదు. నెమ్మదిగా పిల్లల పడకగదిలోకి వెళ్లి వంకీకి తగిలించిన వర్ణ జేబులోంచి పాత రూపాయలు తీసి బయట నించున్న శకుంతలకిచ్చేడు. శకుంతల చలవతికి స్వయానా అన్నకూతురు కాదు. శకుంతల తండ్రి, చలవతి అక్కచెల్లెళ్ల పిల్లలు. శకుంతల చెస్తుక్కాసు చదువుతోంది. శకుంతలకాక ఇంకో చిన్నపిల్లగారు ఉన్నాడు. ఎనిమిదో తరగతి చదువుతున్నాడు. శకుంతల తండ్రి రామారావు ఒక పెద్ద టో గారేజిలో పనిచేస్తున్నాడు. చలవతి డెస్కు ఇన్స్ పెక్టర్ గా పనిచేస్తున్నాడు. చలవతికి అయిదుగురు పిల్లలు. రాజేశ్వరికి బండ్ల బలగం అంటే అంత గిట్టదని అందరూ అనుకుంటారు. చలవతికి అయిదారుగురు అన్నతమ్ములు. నలుగురు రక్కచెల్లెళ్లు ఉన్నారు.

అంతా. “వాడికేం లోటు? రెండు చేతులా సంపాదనే! రాజేశ్వరి తెలివంటుంది. ఇరుగు ఇంగలం పొరుగు మంగలం వుంటుంది. పిల్లలని లక్షాధికార్లగా చేస్తుంది” అంటారు. రాజేశ్వరికి రామారావు సంసారంతో సంబంధం పెట్టుకోవటం ఇష్టం వుండదు. కుముద రామారావు భార్య. ఇద్దరే పిల్లలు. ఎక్కడ చదువుకుంటున్నారు. రామారావు తెచ్చిన దేదయినా వుంటే వాళ్ళకు నమ్మద్దిగా సరిపోతుంది. ఆయనా నెలలో ఒకటి రెండు సార్లు ఏదో వంకన పదీ పాతికా, చలవతిని అప్పు అంటూ తీసుకుంటూ వుంటారు. అలా తీసు

కున్నాక మళ్ళీ ఎన్నడూ పదికాకపోతే అయిదు అయినా, తీర్చిన పాపాన్న పోలేదు.

“నాళ్ళ కేదో మనకి తేరగా డబ్బు వస్తోందిని అనుకుంటున్నారు. ఇదెక్కడి బాదరాయణ బంధం! ఇంక ఇవ్వకండి. రోజూ పిండి పంటలు చేసుకు తినకపోతేనేం! మళ్ళీ అప్పులంటూ తిరక్కపోతేనేం?” అంటుంది రాజేశ్వరి.

“పోనెద్దా! మనవాళ్లు లేదని చెయిచాపితే ఎల్లా బొమ్మంటాం!” అనేవాడు.

“నాళ్ళ పద్ధతి నాకు నచ్చలేదు. ఏదోవూరికే పోతోందన్నట్టు తీసుకుంటున్నారు” అంటుంది రాజేశ్వరి. మరీ ముఖం ఎదుట దెబ్బలాడక పోయినా, మనస్సు విప్పి సంతోషంగా కుముదని కాసి శకుంతలని కాసి పలకరించదు రాజేశ్వరి.

“అమ్మా! పెద్దమ్మ ఎప్పుడూ ముఖం ముడుచుకుని వుంటుంది. వాళ్ళింటికి నేను వెళ్లినా అప్పుకి” అంటూ శకుంతల మొరాయింటుంది.

“అవిడతో మనకేం పని? బాబాయ్ ఇస్తాడని గదా! వెళ్లు” అంటుంది కుముద. కుముదకన్న రాజేశ్వరి పెద్దది, నాలుగు సంవత్సరాలు. అంచేత రాజేశ్వరిని పిల్లలు పెద్దమ్మ అంటారు. చలవతి రామారావుకన్న సంవత్సరం చిన్నది. అంచేత చలవతిని బాబాయ్ అని పిలుస్తారు. చలవతికి, అందరూ తనని మంచివాడని కుటుంబంలో ఎవరికీ ఏం వివక్ష వచ్చినా ఆడుకుంటాడని అనుకుంటూంటే తృప్తిగా వుంటుంది.

“ఒకరికి ఇవ్వటంలోని ఆనందం, అత్యుత్పత్తి తెలియదు. అడవిమనిషి!” రాజేశ్వరి గురించి అతని అభిప్రాయం అది.

“మూరా బారా తెలియదు. వాగు వచ్చి నప్పునే ఆనకట్ట కట్టకోవాలి. ఇప్పుడు ఇల్లా చెల్లా చెదురుగా ఖర్చులు పెట్టుకుంటే రేపు పిల్లలు పెద్దవాళ్ళవుతే ఎల్లాగు నెగ్గుకువస్తాము? అప్పుడు ఈ బంధువు లెవరన్నా సాయపడతారా? అయినా మనది మనం ఒళ్లు తెలియకుండా ఖర్చుపెట్టేసుకుని అవసరానికి లేక

పోతే అంగలారుకుంటూ కూర్చోవటం ఎలా అసహ్యంగా వుంటుంది! ఈ మనిషి కెంత చెప్పినా అర్థంకాదు” అనుకుంటుంది రాజేశ్వరి. పూజ ముగించి హాలులోనికి వచ్చింది. ఏమీ తెలియనివాడిలా పేపరు ముఖానికి అడుపెట్టుకుని ఏకదీక్షగా చదువుకుంటున్నట్టు నటిస్తున్నాడు చలవతి.

“ఎవరో పిలిచినట్లున్నారు!” అంటుంది రాజేశ్వరి.

“అబ్బే లేదే! నాకేం వినపడలేదు” అన్నాడు.

“ఎందుకు వినపడలేదు! గదిలోకి వెళ్ళి వచ్చేరుకదా!” అంది నవ్వుతూ.

“నువ్వు పూజ చేసుకుంటున్నావా! రేపు హాలుమీద ఒక కన్నువేసి వుంచుతున్నావా!”

“నాకు అన్నీ తెలుసు. ఆ కుముద మనోపరకోకావాలని అపిల్లని తోలి వుంటుంది. గోడవద్దకు వచ్చి నేను తులసి కోటవద్ద కూర్చున్నానో లేదో చూసి వెళ్ళింది. నాకేం! వద్దన్న పని చేస్తున్నారు. ముందు ముందు పిల్లల ఇబ్బందుల్లో పడతారు.”

“శాపనాకారాలు మొదలా!”

“తాగేవాడిని ఎక్కువ తాగకు జబ్బు చేస్తుంది అంటే నాకు జబ్బు చేయాలని నీ కోరికా అంటాడు దుబారా మనిషిని దుబారా చేయకు లేమి అనుభవించలేవు. అంటే నాకు లేకుండా పోవాలని కోరుకుంటున్నావు అంటాడు. అది మా కోరిక ఎందుకు అవుతుంది! భవిష్యత్తులో ఇల్లా అవటానికి అవకాశాలున్నాయని చెబుతాము. తెలిసి తెలిసి బురదగుంటలోకి దిగేవాళ్లని ఎవ్వరూ అనుకోలేరు. ఆ మనుష్యుల సతనాన్ని చూస్తూ ఊరుకోలేక ఏదో అంటాము కాని—”

“పరులకు చేతనయిన సాయంచేయటం బురదగుంటలోనికి దిగటమా! చూడు రాజీ! మనం సంఘటివులం. మనకీ అవసరాలు వస్తాయి. వీలయినంతలో నలుగురితో మంచిగా వుంటూ నలుగుర్నీ కూడగట్టుకు రావాలి. చుట్టాలు దొంగలు. సుతులు బుజ్జులు. కాంతలు సంసార కారణంబు! అన్నాడు

వివిధ ప్రకృతి

మహామహాలు ఎవరో. అందర్నీ మన కనుగుణంగా మలుచుకోవాలంటే మనం ఏదో కొంత వదులుకోక తప్పదు.”

“సరేలేండి. మనం ఎంత చేసినా అవతల వారికి కృతజ్ఞత వుండదు. మన సంసారం వూసు చూసుకోకుండా వూళ్ళోవాళ్ళకి ఉపకారాలు చేయటం ఎందుకు; వాళ్ళకు కృతజ్ఞతలు లేవో అని గోలచేయటం ఎందుకు; అంటూ లోపలికి వెళ్లింది రాజేశ్వరి.

“ఎల్లా పట్టేసిందో! వేటకుక లాంటిది రాజేశ్వరి!” అనుకున్నాడు చలపతి

చలపతి భోజనంచేసి ఆఫీసుకి వెళ్లాడు. ఆరోజు పిల్లలందర్నీ స్కూల్కి పంపి తీరు బడిగా కూర్చుంది. పోస్టుమాను ఉత్తరాలు కిటికీలోంచి గిరవాచెట్టి వెళ్లాడు. రాజేశ్వరి చలపతికి యెక్కడించో వుత్తరాలు వస్తూనే వుంటాయి. రాజేశ్వరికి వుత్తరం చదవాలన్నావ్రాయాలన్నావినుగెక్కువే! అయినా ఏమీ తోచక కవర్లు విప్పింది. చలపతి ఏదతండ్రి కొడుకు వ్రాసేడు. కూతురు పెళ్లి సంబంధం సెటిల్ అయ్యిందిట. నాలుగువేల సరితే చాలుట. పెళ్లి ముహూర్తం పెట్టగా కనువ్వు నీ భార్యపిల్లలా, నాలుగురోజులు ముందుగా రావాలని వ్రాసేడు.

“హం. నాలుగువేల! అవతల మామ గారు పెద్ద మొఖాసాదారు. బావమంది జిల్లా ఆఫీసరుగా వున్నాడు. అన్నల, బావలు అందరూ డబ్బులో మునిగి తేలుకన్నవారే! అందరికీ ఈయనే దొరికాడు కాబో! వెర్రి వాడి భార్య వాడకట్టుకి వదిన లంటారు. అల్లాగే వెర్రిదాని భర్త వాడకట్టుకి మామ

అవుతాడు కాబోలు!” ఉత్తరం దాచేసింది రాజేశ్వరి. ఆమె వెర్రికాని కొబ్బరికాయల దొంగతనం అరికట్టడానికి మడిచీర ఆగుతుందా! వారం పదిరోజులు గడిచినా చలపతి నింది జవాబు రాకపోయేసరికి అతని పెద తండ్రికొడుకు జగపతి దిగబడిపోయేడు. ఆ సమయానికి చలపతి ఏదో పూరు కేంప్కి వెళ్ళేడు. రాళ్ళకు సీళ్ళిచ్చింది. కుటుంబ యోగక్షేమాలు అడుగుతూ రాజేశ్వరి.

“అంబా కులాసే నమ్మాయి! చలపాయి లేదూ!” అన్నాడు ఈజీచేర్లో జారబడుతూ.

“లేదు. కేంప్కి వెళ్ళారు. దాహం ఇమ్మంటారా?” అంటూ లోపలికి వెళ్ళి మజ్జిగ తేటలో నిమ్మరసం పిండి రెండు చెమ్మలు పంపదార వేసి బాగా కలిపి ఫ్రిజ్లోంచి ఐస్ క్యూబ్స్ రెండువేసి తెచ్చి ఇచ్చింది. ఆయన నెమ్మదిగా హాయిగా కొంచెం కొంచెం పిప్ చేస్తూ త్రాగాడు. రాజేశ్వరి గడప కవతల నిండుంది.

“మనమ్మాయికి సంబంధం సెటిలయ్యిందమ్మాయి. వచ్చేనెలలో ముహూర్తం పెట్టుకుందామని మగపిల్లాడి తరపువాళ్ళ తొందర చేస్తున్నారు. నువ్వు పిల్లలు నాలుగురోజులు ముందరగా రండి. తప్పకుండా ముందరగా తీర్మానం రావాలని చెప్పమని మీ అక్కయ్య మరీమరీ చెప్పమంది. ఎల్లాగూ పనిమీద వస్తున్నాను కదా, చలపాయికి చెప్పిపోదామనుకున్నాను. ఇంట్లో లేకపోయాడు!” అన్నాడు బట్టతల తడిముకుంటూ.

“ఊ. నేను చెప్తాను లెండి. శుభలేఖ పంపుతారు కదా? తప్పకుండా వస్తాము. నలు

గుర్నీ చూసినట్లు వుంటుంది. ఇల్లా, సందర్భం వస్తేకదా మనవాళ్ళ నలుగురూ కలుసుకోవటం!” అంది రాజేశ్వరి.

ఈయన చప్పున జెండా ఎత్తేస్తే బాగుండును అనుకోసాగింది రాజేశ్వరి. జాబువ్రాసినట్లు చెప్పటంలేదు. మానవుడు కన్నంలో తేలుకుట్టిన దొంగలా పూరుకున్నాడు. చాలా సేపు అనుములు మినుములూ నములుతూ కూర్చున్నాడు. చివరికి “ఉత్తరం వ్రాసేను. చెప్పలేదమ్మాయి చలపాయి నీకూ?” అని సాగదీసేడు.

“అబ్బే! ఆయన ఆఫీసుపనులు ఆయనవే! నాతో అంత తీరిగ్గా మాట్లాడుతారా! మీ తమ్ముడికి అన్నీ తొందర పనులే....!” అంది.

“మరేంలేదు. వరినాట్ల కాలం ముంచుకు వస్తోంది. సంబంధం స్థిరపరిచాము కదా. ఫిబ్రవరిలో ముహూర్తం పెడదామంటే అవతలవాళ్ళు తొందరపడుతున్నారు. అకలేసి నప్పుడే అన్నం పెట్టాలి అని వాళ్ళ మోజుగా వున్నప్పుడే అయిందనిపిస్తే మంచిది అంటోంది మీ అక్కయ్య కూడాను. దానాదీనా, డబ్బుకి కొంచెం కురదలా వచ్చేట్టుంది. చలపాయి ఏమన్నా సర్దుతాడేమో అని వుత్తరం వ్రాసేను. జవాబు రాలేదు. అటు పొలం పనులకీ, ఇటు పెళ్ళికీ సర్దుకోలేమని భయంగా వుంది. ఆడపిల్ల పెళ్లి. ఆరు నెలలు ఖాయిలా అని పూరికే అన్నారా!” అన్నాడు.

“ఆయన వచ్చేక నేను కనుక్కుంటాలెండి!” అంది రాజేశ్వరి.

“అల్లా వూళ్ళోకి వెళ్లి వస్తాను” అంటూ సంచారానికి బయలుదేరాడు. తేలిగ్గా ఊపిరి విడిచింది రాజేశ్వరి.

“మహాతల్లి నసిగేసింది. ఇంట్లో హంగూ ఆర్పాటం బాగానే వుంది. రెండుచేతులా దోస్తున్నాడు. వాడిదేం పోయింది? ప్రజల మీదపడి బ్రతుకుతారు” అనుకున్నాడు.

రోజులు బాగానే గడుస్తున్నాయి. చలపతి సంపాదనమీద బంధువులకళ్ళే కాక ఎవరట్టన్నీ ప్రభుత్వం కళ్ళకూడా పడ్డాయి. పనిపాటులేని రోజుల్లోకూడా ఏదో వంకన పూరిమీద వస్తాడని గ్రామోద్యోగులు గుసగుసలాడేరు. గోదావరికి వరదలు వచ్చేయి. లంకలన్నీ మునిగి పోయేయి. లంకలో మొక్కజొన్న, కాయ గూరలు పండించుకుని తెప్పదాటి వూళ్ళల్లోకి

వచ్చి అమ్ముకుని పొట్టిపోసుకు కులినాలి జనం అంతా పూళ్లలోకి వచ్చేర. స్థానికంగా వున్న ఆఫీసుల్లోనూ, సూళ్లలోనూ వాళ్లకు తాత్కాలికంగా నివాసం కల్పించారు. బాధితుల లిస్టు తయారుచేశారు. య నయ బస్తాల బియ్యం పంపిణీకోసం వచ్చేయి పదిబస్తాల బియ్యం తలో కుంచెడూ కొలిచి పట్టే కొలిచి, మిగతావి పూళ్లో పాపాకార్ల కొల్లలోకి వెళ్లి పోయేయి. కూలీనాలీ, బీదాబిక్కి జనం పూళ్ల లోకి చీమలబారుల్లా వచ్చేరు.

“అమ్మా తల్లీ! వరదల్లో చ లంకలన్నీ మునిగిపోయేయి. పిల్ల లకి పట్టె డన్నం వడెయ్యండి తల్లీలూ!” అంటూ ఇల్లిల్లా తిరగటం మొదలుపెట్టారు జనం.

“మీకిదేం ఖర్చురా! గవర్న మెంట్ బస్తాలకి బస్తాలు బియ్యం శాంకన్ చేసింది. చుట్టూ జల ప్రవాహం వున్న వాళ్లకి కూడా నై విక సహాయంతో, పడవల్లో ఆహారధాన్యాలు జేరపేస్తోందని పేపర్లలో వార్తలు వస్తు న్నాయి. మాకుమటుకు ఈ ముష్టివాళ్ల బెడద తప్పటంలేదు. ఎక్కడో కొంపలంతుకున్నాయి అనుకుంటే, అగ్నిబాధితులు, ఏళ్లు పొంగాయి అంటే వరద బాధితులు, సరిహద్దుల్లో నంచ లనం వచ్చిందంటే కాంది శీకులూ, ఇళ్ల మీద పడతారు. ఎందాకనీ లేదని పాఠం వర్లించ గలం?” అంది రాజేశ్వరి.

“అయన్నీ మాదాకా రా నిస్తారేటండీ! ఉజ్జోగులే పం చుకు తింటారు. దొంగనా కొడుకులు. మా పేరు నెప్పు కుని ఆళ్లు మూటలు జేరేసుకుం టారు, మేవు అడుక్కు బొడు క్కు బితికేవాళ్లం కావు తల్లీ! కాయకస్తం జేసుకుంటాం. మా కన్ను కనికష్టంవోళ్లు ఉజ్జోగులు.

ఆళ్లది కడుపో కాళింగ మడుగో కాని గవర్నమెంట్ ఏం జేసినా ఈ ఉజ్జోగుల సేతలనించి ఇవతలకి ఊడిరావడం నేదు. ఏంజేయం తల్లీ! కాస్త నీరు తీస్తే, మా లంకలకు మాపుపోతాం. కాయో, కసరో పండించుకుంటాం. తింటాం. తీరని ఆకలి మాకు లేదు తల్లీ!” అన్నాడు ఒకడు.

“ఓరి నీ దుంపతెగ! ఎంత చదువు చది వారరా!” అంటూ ఓ కుంచెడు బియ్యంతెచ్చి “నలుగురూ పంచుకోండి” అంది రాజేశ్వరి. “అమ్మా! చదువులు చదివితే ఈ

లంకల్లో పడివుండాలి న ఖర్చుమేటి?” అన్నాడు అతను.

వరదలు తగుముఖం పట్టేయి. చలపతి అక్క-కూతురు వెళ్లి వారం రోజులు వుంది. శ్రావణమాసం వర్షముతువు. అన్నలు ఎండ రావటంలేదు. పిల్లలందరి బట్టలు డ్రైవాషిరి ఇచ్చింది. తన పట్టుచీరలునాలుగూ, చలపతికి నాలుగు జతలూ, మొత్తం అరవయిరూపాయలు చాకలిబిల్లు ఇస్తుంటే చలపతిమేనల్లుడు వచ్చేడు.

“చాకలిబిల్లు అరవయిరూపాయలూ!” అన్నాడు.

“మరే! వారంరోజులాయి చూస్తున్నాను ఎండ రావడంలేదు. డ్రైక్లీనింగ్కి ఇచ్చాను. ఏంచేయను?” అంది రాజేశ్వరి కాఫీ కలిపి ఇస్తూ.

“అవునూ? మామయ్యను సస్పెండ్ చేశారట నిజమేనా?” అన్నాడు రహస్యంగా గొంతు తగ్గించి.

“ఛ చ!” అంది. “అందరూ అనుకుంటున్నారు. ఇంట్లో చెప్పలేదు కాబోలు. నువ్వు బాధపడతావని.” అన్నాడు. అతను కాఫీ త్రాగి అవతలకు వెళ్లి నాక రాజేశ్వరి ఆలోచనలో పడింది. అవును. నిజంగా వారంరోజులనించి చలపతి అదోమాదిరిగా వుంటున్నాడు. ఉత్సాహంగా ఉండటంలేదు. అన్నం నీళ్లు కానకుండా అక్కడికనీ ఇక్కడికనీ తిరుగుతూ వుంటు

Prasad

న్నాడు. ఆఫీసు విషయాలు కర్రతో ఎప్పుడూ చెప్పడు. తను ఏమని అడుగుతుంది? ఏమన్నా అన్నా దెప్పటాని దా నమయం అంటాడు. గ్రహచారం కా? పోతే, లక్షలు గుంజుకుని బాహుటంగా మేకలూ మిద్దెలూ కట్టుకుని కుబేరులు అయి పోతున్నవాళ్లని ఎవరూ ఏమిచేయలేరుకాని, అకాకానీ ఉద్యోగి గొట్టలమీదే జులుం చలాం స్తారు. పీళ్లు కక్కూర్తి వడగల అవకాశం వందలసంఖ్య దాటడు. పాతిక, పరక. ఎనికే పెద్ద పెద్ద శిక్షలు. రెండువందలు కనుకున్నవాడికి రెండేళ్లు కఠిన కారాగారవాస శిక్ష అంటూ పేపర్లలో చదువుతున్నాం. మరి రెండు లక్షలు స్వాహాచేసినవాడికి? పూలదండలు సన్మానాలానా? జనం నీకు డబ్బు ఎల్లా వచ్చిందో ఆలోచించడు. డబ్బు కూడబెట్ట గలగటమే వ్యక్తి సామర్థ్యం మనకు గీటు రాయి! డబ్బు చేరవేయ నివాడు అస మర్తుడు! ఆవివేకి: మంచి నానికి మారు పేరు పిరికివాడు! రాజేశ్వరికి కన్నులు చెమర్చాయి. అన్యమనస్క గానే పనులు చేసుకుంటోంది. చలపతిని ఏమీ ప్రశ్నించ లేదు.

“పిల్లలూ నువ్వు వెళ్లింది పెళ్లికి.” అన్నాడు పెళ్లి నాలుగు రోజుల్లోనికి వచ్చేక. “మీరు రాధా!” అంది. “నాకు అర్థం పనులున్నాయి.” “ఏమిటా అర్థం పనులు? సరదాగా రండి. నాలుగు రోజులు బలవుపెట్టండి. అందర్నీచూచి రావచ్చును. మావాళ్లనీ చూసి చాలరోజులయింది.”

“వద్దు రాజీ! నేను రాను. బలవంతం చేయను.” అన్నాడు. మనస్సులో ఏదో మధనపడుతున్నాడు. వంటరిగా వదిలితే ఏమి అభూయత్యం చేస్తాడో! అని భయపడింది. నెమ్మదిగా లాలనగా ఆసలు సంగతి రాబట్టాలి అనుకుంది “ఏమండీ నేను ఒకటి అడుగుతాను. నిజం చెబ్తారా?” “ఎందుకు చెప్పను?” “మీ ఉద్యోగంగురించి అందరూ ఏదో అనుకుంటున్నారు. నిజమేనా?” “ఏమి అనుకుంటున్నారు?” “సప్టెండ్ చేసారని.” “నిజమే! మొన్న వరదలు వచ్చేయి కదా! వియ్యం పంపిణీలు తేడాలు వచ్చేయని ఎంక్యూయరీ మొదలుపెట్టారు. ఎవడో కుళ్లు వెధవ రిపోర్టు ఇచ్చేడు.” “తేడాలు ఎందుకు వచ్చేయి - గవర్న మెంట్ ఎంత శాంక్స్ చేస్తే అంతా సక్ర మంగా పంపిణీ చేస్తే! ఎందుకు వచ్చిన కక్కూర్తి పనులు! గవర్నమెంట్ మీకు జీతాల ఎందుకు ఇస్తున్నట్లు? కంచే చేసు మేసినట్లు నాలుగుకి మేలు చేయవలసిన ప్రభుత్వోద్యోగులే ఇల్లా స్వాధ్యపరులైతే ప్రజాసౌకర్యాలు కుంటిగుర్రం నవారీలా నడవనీ ఏంచేస్తాయి?” అంది. “అగు. నేను ఒక్కజేపై అనుకున్నావా మొత్తం. తాళిలారు మొదలు గ్రామోద్యోగులదాకా వుంది, చేతులు చాపటం! అంతా పంచుకోవటంలో మాదాకా వచ్చేది పది వర్యెంట్ మాత్రమే!” “అదిమాత్రం ఎందుకు! ఎవళ్లో ఏదో

చేస్తున్నారని మనమూ చేస్తామా! బయట పడితే ఎంత అవమానం! మొత్తం కుటుంబం అంతా ఇల్లానే నడుస్తోందా? కోరూ! మనకు మనం జాగ్రత్తగా వుండే చాలదా!”

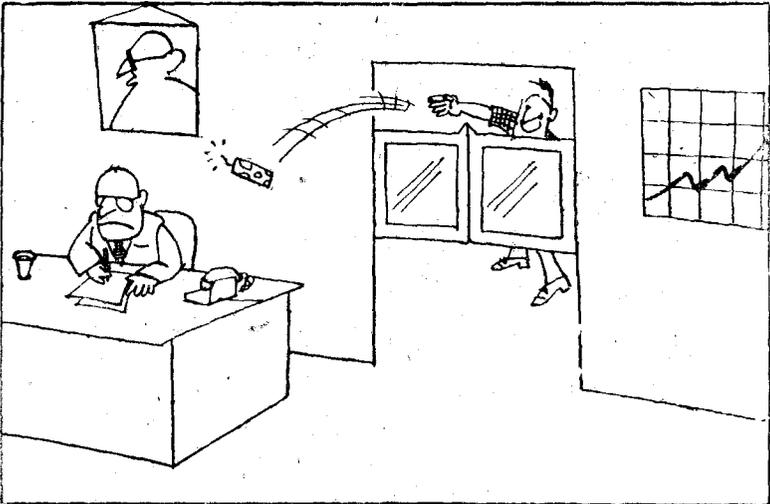
“ఇది ఒక విషవలయం. చేతులు చాపటం పోతే ఏదో లప్పవుంది అనుకుంటారు.” “అనుకుంటే అనుకుంటారు. మనం వచ్చే జీతంలో జాగ్రత్తగా గడుపుకోంటే ఎందుకు సరిపోదు? మనిద్దరం ఒకమాట మీద సంసారం నడుపుకోంటే మన జీతం మనకి చక్కగా సరిపోతుంది.” అంది రాజేశ్వరి. “నేను నీమాట దేనికి కాదన్నాను?” “అనలేదు అనుకోండి.” నసిగింది. పున్నమాట చెప్పదల్చుకోలేదు. సాయం కాలం కుముద వచ్చింది. శకుంతల, విశాల వీ పాసవటంతో ప్రచారక్ బ్రయినింగ్ కి హైదరాబాదు వెళ్లింది. “పెళ్లికి ప్రయాణమా!” అంది. “అ. నువ్వు వస్తున్నావా!” అంది రాజేశ్వరి. “నేను ముందు రావటం ఎందుకు? ఐ. పి. లిస్టువాళ్లం కాముకదా! ఆ సమయానికి వస్తాను.” అంది. “సరే! వదిలగారు అడిగితే అల్లాగే చెబుతాను.” అంది రాజేశ్వరి. భర్త రాకుండా పెళ్లికి వెళ్లటానికి మనస్కరించలేదు-అయినా వెళ్లకుండా వుంటే మన తాటాకులు కట్టేస్తారు అని భయం. వెళ్లితే భర్త రానందుకు ఏమి విమర్శలు వస్తాయో అని భయం. అల్లాగే ప్రయాణమే అయ్యింది. పెద్ద పిల్లలు ముగురిసీ వదిలేసి చేతిపిల్లను, చంటిపిల్లను తీసుకుని వచ్చింది. రాజేశ్వరిని చూసి, “అదేమిటమ్మా చలపాట్ రాలేదా?...” అంటూ మామగారు అడిగారు. “ఆయనా పిల్లలూ తర్వాత వస్తారండీ.” అంటూ లోపలికి వెళ్లి ఆడవాళ్లలో కలిసి పోయింది. “ఏమే! ఇల్లారా!” అంటూ చిన్నప్పట్నీ బాగా చనువు పున్న స్నేహితురాలు బంధువు అయిన ఆమ్మాజీ ప్రక్క గదిలోకి తీసుకు వెళ్లింది. “మీవారి ఉద్యోగం పోయింది నిజమేనా?” అంది. అంత సూటిగా ముఖం

మీదే అడిగేయటంతో ముందు నల్లబడింది రాజేశ్వరికి. ముందు అమాజీకే చలపతిని అడిగారు. అయితే కబ్బుల తేడాలువచ్చి చలపతి నాన్న అమ్మాజీ స బంధం వద్దనే సాడు. అమ్మాజీ భర్త పల్లెలో పడకరాలున్న ఆసామీ; ఇల్లా పాడికి పళ్ళులూ ఉన్నాయి. కడుపులో చల్ల కదలకుం పున్న పూర్ణో స్థిమితంగా కూర్చున్నారు. టి బిర్చులకు పోను, మిగిలిన పదీ పరకా వానా కాలంలో కూలినాటి జనాలకు అప్పులయిచ్చి రూపాయికి పదిపైసలు వడ్డీ తీసుకుంటూ పాతిక ముప్పయ్యేల రూపాయం జేరవేసారు. అయినా అమ్మాజీకి చలపతి బి.ఎ ప్యాసు అయినాడనీ ఉద్యోగస్థుడనీ మనస్సులో గౌరవం వుండేది. రాజేశ్వరి చిన్నప్పటి మేహితారాలే కాక బంధులూ కూడా అవటంతో మరీ చనువుగా వుండేది. ఇన్ స్పెక్టర్ భార్య అయినందుకు మనసులో జెలసేగా కూడా వుండేది అమ్మాజీకి. “ఎవరు చెప్పారు?” అంది రాజేశ్వరి.

“ఇల్లాంటి వార్తలు దాగుతాయా; నిమిషంలో ప్రాకిపోతుంది. అయినా నువ్వు నీ బిర్చులు పెంచేస్తాంటే మగవాడు ఏం చేస్తాడు; అనకాళం వున్నంత మేరకూ అంచాలు పట్టేడు. పాపం ఎన్నాళ్ళ దాగుతుంది; చక్కగా బుద్ధిగా తీరవగా ఉద్యోగం చేసుకుంటూంటే బాద్ మాక్కు లేకపోతే ఈ పాటికి తాళిదారు అవును”

రాజేశ్వరి ఏం అనలేదు. తనకి జ్ఞాపకం వున్నంతమటుకు చలపతిని తను అవికానమని ఇవి కొనమని ఎప్పుడూ వేదింలేదు. జీతంలో నెలకు నాలుగు వందలు నెల మొదట్లోనే ఇచ్చేవాడు. వాటితోనే ఇంట్లో పాలు నిత్యావసర వస్తువులు నెలంతా సరిపెట్టేసేది. చలపతి తరుచు కాంపులకి వెళ్ళేవాడు. పిల్లలూ తనూ ఏ చారూ ఆస్యమో తినేసేవారు. పిల్లలు తనూ ఏదీకే తే అదే తిని వూరుకుండేలా పెంచింది. పుట్టింటికి వెళ్ళే అన్నలు, అక్కలు పెద్ద అండ్రులు, పిన అండ్రులు పది అయిదూ ఇచ్చేవారు - పిల్లలకి ఏమన్నా కొనుక్కోమని. డబ్బు బిర్చు చేయకుండా స్ట్రీట్ గిన్నెలు అవీ కొనేది ఇన్ స్టాల్ మెంట్స్ కట్టి సీలింగ్ ఫాన్, ఫ్రీజ్ సోఫా నెట్టు అన్నీ అమర్చుకుంది. ఇన్ స్టాల్ మెంట్స్ పిస్టమ్ వచ్చేక చిన్న చిన్న

టపాకాయ పేలనందువల్ల

....ప్రమాదం ప్రక్కపెట్టేలో

సంసారం వాళ్ళకూడా అన్నీ అమర్చుకుండుకు వీలు అవుతోంది. అవి అన్నీ వీళ్ళకు తెలియనివికావు. చివరికి ధర్మవరం పట్టుకొనాలన్నా సంవత్సరం ఇన్ స్టాల్ మెంట్ నెలకు పదిపైసలు రూపాయలు చొప్పున కట్టి కొనుక్కుంది. ఉన్నదాంట్లో నీటుగా దర్జాగా వుండాలని తన తాపత్రయం. పెళ్ళిలో చలపతి రానందుకు చాలామంది నొచ్చుకున్నారు.

“పాపం బోరవిడుచుకుని తిరిగేవాడు మరీ ఎదా పెదా వాయిచేస్తుంటే ఎంత ఓట్టోలు అయినా మోతపెట్టక మానుతుండా! అందులో ఎమర్జెన్సీ ఆయి!” అన్నారు ఒకరు.

“ఇల్లు చూడాలి. కలక్టరుగారి ఫాయాలో వుంటుంది ఎప్పుడూనూ. అర్ధరాత్రి వెళ్ళినా పదిపైస కాష్ కావాలంటే వాడిదగ్గరే ధోరి కేది” అన్నారు ఇంకొకరు.

“రాజేశ్వరి ముఖం చూడండ్రా. పాపం; దమ్మిడిలా పెట్టుకు తిరుగుతోంది. బారెడు ఎగరక పోతేనేం మూరెడు కృంగక పోతేనేం” అన్నారు ఇంకొకరు.

“అమ్మాయ్. నప్పెన్సనేనా ఊస్టింగ్ ఆర్డర్ వచ్చేయా!” అని రహస్యంగా అడిగాడు మామగారు.

“నాకు తెలియదండి సమంగా. మీ అమ్మాయి నాతో ఏమీ చెప్పరు” అంది రాజేశ్వరి.

“తెప్పలుగ చెరువునిండిన కప్పలు పది

వీలు చేరు అన్నట్లుగా ఆయన ఉద్యోగం చేస్తూండగా, ఆహా చలపాయి అంతవాడు. ఇంతవాడు అని ఉబ్బేసేవారు. వాళ్ళ ముఖ ప్రీతి మాటలు తను గ్రహించినా భర్తకు హితవుచెబితే వినిపించుకునేవాడు కాదు. మన వెనకాల ఎవరేమనుకుంటే మనకేం ముఖం ఎదరగా ఆప్యాయంగా పలకరిస్తారు అదేవాయి. నలుగురికీ మంచిచేయాలి. మంచి అన్నించుకోవాలి అనేవాడు. ఎక్కడుంటే మంచి:

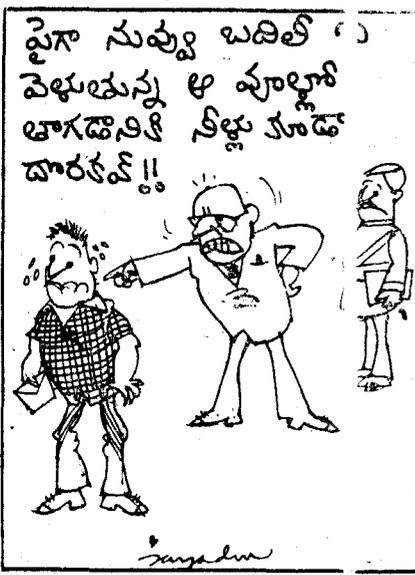
“ఇకముందైనా జాగ్రత్తగా వుండండ్రమ్మా, లేనిపోని దర్జాలకు పోక!” రైలు ఎక్కించుతూ నీతి బోధచేసాడు మామగారు. దర్జాలకు పోయిందా తను; ఒక్కపైస ఆయన సంపాదనలోవిడి వుండా తను పోయిన దర్జాలకు:

పెళ్ళి అయిన మర్నాడే చిట చిట లాడుతూ వచ్చిన రాజేశ్వరిని చూస్తూనే గ్రహించేడు చలపతి. “మీవాల్లింటికి వెళ్ళలేదా!” అన్నాడు.

“ఎందుకు? నేను సతీదేవిలా అగ్ని ప్రవేశం చేయటానికా! ఇక్కడికి వెళ్ళినా కడుపు నిండింది చాలును” అంది రాజేశ్వరి.

“నేను అనుకుంటూనే వున్నాను. అందుకే నేను రాలేదు. మనుష్యులన్నాక ఏవో మాటలు పుడుతూనే వుంటాయి.”

“ఇకనైనా జాగ్రత్తగా వుండమన్నాడు మీ నన్నగారు. నాకు నోటిదాకా వచ్చింది. ఇకనైనా మా సంసారం మమ్మల్ని చేరుకో

నివ్వడి. అప్పులు అంటూ, పెళ్లిళ్లు అంటూ పురుళ్లు అంటూ మమ్మల్ని డబ్బు కోసం వేధించకండి అందామనుకున్నాను. పెద్ద ముందాకొడుకు ఎందుకు లెమ్మని పూరు కున్నాను" అంది.

"పోనెద్దా. ఏదో అంటారు పెద్దాళ్లు."

"నేను దరాలకు పోయేనట. అంత నా పేటన్ మెయిన్ తెయిన్ చేగుటానికి మీరు లంచాలు పట్టారుట! మీరిచ్చిన డబ్బు కాక,

పైగా ఒక్క నెలన్నా మిమ్మల్ని ఎక్కట్రాగా డబ్బు అడిగా! నేనూ పిల్లలూ ఎల్లాగ ఏమి తింటున్నామో మీరు గమనించారా! సరదాగా నేను కూడబెట్టి కూడబెట్టి బీరువా, సోఫా, అవీ కొనుక్కుంటే వీళ్లందరూ మీరు లంచాలు తీసుకున్న డబ్బుతోనే ఇవి అన్నీ కొనుక్కున్నామనుకుంటున్నారు. చూడండి. తాటిచెట్టుక్రింద మంచినీళ్లు త్రాగినా తాటికల్లే అంటారుట. అల్లాగుంది" అంది రాజేశ్వరి.

"పోనెద్దా మళ్ళీ మనకి మంచిరోజులు వచ్చినప్పుడు వాడెప్పుడూ మెరితెలాంటివాడే అని మెచ్చుకుంటూ చుట్టూ చేరుతారు. ఎందుకు గొడవ!"

"అప్పుడే చెప్పాను జవాబు. మీరుమటుకు "దానకర" నిరుదు వదిలెయ్యాలి ఎవర్నీ చేరనీయకూడదు. మన సంసారం మనం చేసుకుంటే ఈ గాలి వాన వచ్చేదా!" అంది.

"నీతో మన సంసారం చేయక ఎవరితో చేసాను!" అన్నాడు చలపతి నవ్వుతూ.

"అదికాదు మీరు ఎవరు డబ్బు/అడిగినా లేదనకుండా ఇచ్చేవారు. పోనీ అవసరాలకు ఆదుకుందామనే సదుద్దేశ్యంతో మీరు ఇస్తే. మీరేదో కొల్లలుగా సంపాదించుతున్నారని వాళ్లు నుకునేవారు. దాంతో మీకు ఇప్పుడు ఉద్యోగంలో గొడవలు వచ్చేయనగానే మీరు

ఒక్కరే వేలకివేలు లంచాలు తిని పట్టువడి పోయేరని డబ్బులు వాయిస్తున్నారు. నేను వదలి చెప్పినా వినేవారుకాదు. అల్లాకాకుండా ఒక్క అవసరానవసరాల జోలికి పోకుండా మన సంసారం మనం దిద్దుకుంటూ, ఒకవేళ కానీ పరకా మిగిలినా ఏ బాంకులోనో మేము కుంటే ఇంత జనమోష వుండేదా!" అంది.

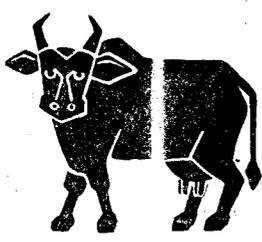
"నిజమే! ఈసారి ఈకేసు తేలి మళ్ళీ ఉద్యోగం రానీయి. నీవు చెప్పినట్టే వింటాను."

"నిజంగా, నన్నెన్నేనా లేక...." అంది కన్నీళ్ళతో రాజేశ్వరి.

"ఉస్టింగ్ అనుకుంటున్నారేమీ లేదు రాజీ. నిజంగా. నాదాకా వచ్చినవి నూట యాభయ్య రూపాయలు మాత్రం. అవికూడా పైవాళ్లు అటూ ఇటూ తిరిగేటప్పుడు మూజావాణీ ఖర్చులక్రింద అయిపోయాయి. చేసినదల్లా నేరస్తులకు సహకరింపటమే!" అన్నాడు.

"పోనీలేండి. భగవంతుడే పున్నాడు" అందిరాజేశ్వరి రేపుమీది ఆశతో! మళ్ళీ మంచి రోజు వస్తుంది. ఎందుకు రాదు! అప్పుడు తన భర్తను తన చెప్పు చేతలలో పెట్టుకుంటుంది అనుకుని చెమర్చిన కళ్లు తుడుచుకుంది రాజేశ్వరి. □□

PASU ONE
(CATTLE CONDITIONER)

DOMESTO (P) Ltd

డొమెస్టో ప్రయివేట్ లిమిటెడ్
వారి

పకుటోన్ :

పశువుల ఆరోగ్యమునకు

నెమ్లెన్స్ :

ఈగలు, దోమలు
వ్రాలనివ్వక
పశువుల గాయములు
పుండ్లు త్వరగా మాన్పును

టాబ్ యిస్ట్రీన్ :

పశువుల ఆహారములో
ఖనిజ లవణములు
లోపించినప్పుడు
త్వరగా ఎదకు
వచ్చుటకు

సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటర్స్ :

సి టి ఫార్మా డిస్ట్రి బ్యూటర్సు,
భావన్నారాయణ వీధి, విజయవాడ - 1